

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 januari 1881

OQ - „OOK U”

Op de beeldbuis verschijnt nu een derde serie televisiefilmpjes onder de gemeenschappelijke noemer OQ („ook u”). Sedert zij in 1966 voor het eerst op het televisiescherm verschenen hebben zij veel aandacht getrokken. En met recht en reden. Want het gaat hier om gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, die iedereen zich ten nutte kan maken.

De derde serie van deze filmpjes met een duur van één minuut behandelt onderwerpen als de bevordering van de gezondheid van de mens in zijn eigen omgeving, vroege ontdekking van kanker, gebitsverzorging, het gevaar van kolendamp-vergiftiging, verstikkingsgevaar in gesloten ruimten, jeugd en hygiëne, veiligheid in huis en een waarschuwing tegen het roken. In totaal werden door de cineast Joop Scheltens twaalf van deze filmpjes vervaardigd.

Nederlandse Kruisverenigingen, het Koningin Wilheminafonds, het Veiligheidsinstituut, het Ivoren Kruis, de Kon. Ned. Mij ter Bevordering der Pharmacie behoorden tot de instellingen, die voor deze televisie-„spots” hun medewerking verleenden.

Uit de keuze van de onderwerpen blijkt dat men ook het controversiële niet ontziet. In de oude serie stond de waarschuwing tegen al te veel roken ver aan de kop, wat de reacties van het publiek betreft. Er kwamen er op dit filmpje ruim 2500 binnen. De Nederlandse Omroep Stichting zendt de OQ-„spots” uit op het tijdstip dat een grote kijkdichtheid mag worden verwacht, namelijk om tien minuten voor zeven 's avonds.

Wij verheugen ons over deze gang van zaken, waaruit blijkt hoezeer men zich het belang van de gezondheidsvoorlichting voor ogen stelt. Maar... in deze rij van filmpjes had al lang een filmpje moeten worden opgenomen tegen de kwakzalverij. Aan waar-schuwend materiaal ontbreekt het niet — de archieven van onze vereniging

NAAR DE KWAKZALVER GAAN IS: EEN STAP TERUG

DE HOOFDREDACTEUR van Het Vaderland, de heer J. W. Jongedijk, had een interview met de voorzitter van de Kon. Mij. tot Bevordering der Geneeskunst, de Haagse longarts dr. L. van der Drift. Aan dit gesprek ontlenen wij het volgende:

J. W. JONGEDIJK: De patiënt vraagt meer informatie dan vroeger, dat betekent dat de arts meer tijd aan hem moet besteden. Het aantal artsen daarentegen neemt eerder af dan toe, zodat iedere medicus overbelast is. Hoe is hij dan in staat aan de verlangens van de patiënt tegemoet te komen. Ligt hier niet een oorzaak van de kortsluiting die er in de verhouding arts—patiënt bestaat.

DR. L. VAN DER DRIFT: Er is een gebrek aan tijd en aan beschikbaar medisch personeel, om aan de stijgende vraag naar medische zorg te voldoen. Men ontkomt daarom veelal niet aan de noodzaak in de oude, paternalistische sfeer te handelen.

—Is dat ook niet een oorzaak van het feit dat vele mensen naar kwakzalvers gaan. Deze lieden, zo wijzen onderzoekingen uit, krijgen het hoe langer hoe drukker en dat komt toch mede door hun zelfbewust optreden. Deze mensen blijken vaak goede psychologen te zijn, zodat alleen al van hun optreden een niet te miskennen invloed en persoonlijk overwicht uitgaat, die bij artsen wel eens ontbreekt.

— Iemand die naar een kwakzalver gaat, doet eigenlijk een stap terug in

bevatten een onvoorstelbare hoeveelheid kwalijke feiten — en actueel is deze zaak nog altijd in hoge mate. Daarom moeten wij er op aandringen dat de NOS thans met spoed in haar répertoire van de OQ-spots een filmpje opneemt dat wijst op het gevaar zich onder behandeling te stellen van onbevoegden.

archaische denkvormen en geeft zich over in een magische belevings sfeer, die met de ontwikkeling van de medische wetenschap niets uitstaande heeft. Anderzijds is het zo dat er paranormale genezers zijn die bijv. door handoplegging een aantal mensen kunnen opvangen en beter dan menig arts in staat zijn in een intermenselijk contact een relatie op te bouwen en een vertrouwens sfeer te scheppen, waarin het een en ander bereikt kan worden. Hoe het echter ook zij, als men er heen gaat zet men een stap terug, men ziet dan duidelijk hoe dun bij vele mensen de schil van het intellectuele denken is.

— U schijnt dus verschil te maken met kwakzalvers en paranormale genezers. Zoudt u deze laatste categorie dan ook een zekere erkenning willen geven, vraagt de heer Jongedijk.

— Kwakzalvers zijn alleen uit op geldelijke gewin. Kwakzalver is een woord met een negatieve gevoelswaarde. Paranormale genezers handelen vaak uit een gedrevenheid om zich dienstbaar te maken. Men is nog nooit erin geslaagd voor deze mensen objectieve normen vast te stellen, zelfs niet prof. Tenhaeff, die zich vele jaren met dit probleem heeft beziggehouden, aldus het antwoord van dr. Van der Drift.

Vensterglas in bril

Bejaarden op het eiland Tholen en in West-Brabant zijn het slachtoffer geworden van oplichters. Eén bejaarde uit Poortvliet van 73 jaar heeft verteld dat twee mannen hem ervan overtuigden dat hij een nieuwe bril nodig had. Het werden twee brillen met vensterglas voor f 225,—. En de man leverde bovendien zijn oude bril in, waarschijnlijk om te voorkomen dat hij het verschil zag...

Prof. Tenhaeff:

Vóór CROISET, maar tegen vrije uitoefening der geneeskunst

IN DEZE kolommen is herhaaldelijk de handschoen toegeworpen aan prof. Tenhaeff, die tal van jaren buitengewoon hoogleraar in de parapsychologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht was. Een opvolger is er, nadat de heer Tenhaeff met emeritaat is gegaan, nog niet. Er was sprake van de *schepping van een ordinariaat in de parapsychologie*, maar de „gewoon hoogleraar in de parapsychologie is nog altijd niet benoemd. Er zou een z.g. „vakwerkgroep” zijn die bezetting van deze leerstoel verhindert, aldus een beschuldiging van de thans vijftig jaar bestaande Studievereniging voor Psychical Research (SPR)

In de faculteitscommissie is in zekere zin deze SPR vertegenwoordigd in de persoon van prof. dr. mr. J. Prins, de tegenwoordige voorzitter

Groeps-„behandeling” bij Croiset

„IK BEN EEN PIONIER” zei Gerard Croiset tegen Rob van Vuurs die een enorm lang interview schreef over de wonderman. Het werd gepubliceerd in De Typhoon. Croiset vertelde uitgebreid van zijn paragnostische successen. Wij lichten uit het interview de volgende puntjes: gemiddeld behandelt Croiset tachtig patiënten per dag; daarbij komen nog tientallen telefoontjes over vermissingen. Zijn vrouw neemt ze eerst aan en selecteert. „Ze bellen soms uit Londen als een paar manchetknopen worden vermist.”

Croiset doet alles in samenwerking met prof. Tenhaeff. Studenten verzorgen Croiset's administratie en post. De patiënten worden in een soort zaal met zo'n dertig stoelen behandeld. Hij behandelt de patiënten in groepen, dat gaat gemakkelijker. Eén voor één behandelen kost veel en veel meer tijd, vertelt Croiset. Vroeger deed ik 't wel en dan merkte ik dat sommige vrouwen meer voor mij dan voor hun ziekte kwamen. En niets menselijks is mij vreemd. Maar nu valt 't wel mee. Ik ben ondertussen 61.

Croiset rookt niet drinkt niet.

van de SPR. Deze commissie zal, naar uit een ingezonden brief in Het Vaderland blijkt, haar werkzaamheden om te komen tot een bezetting van de leerstoel, weldra (naar verwacht mag worden, zo wordt er voorzichtigshalve aan toegevoegd) tot een goed einde brengen.

Croiset's autobiografie

INTUSSEN PUBLICEERT prof. Tenhaeff geregeld in allerlei periodieken. Men weet, dat onze bezwaren vooral het feit golden, dat hij zijn beschermeling Gerard Croiset zó heeft opgehield, dat diens optreden als magnetiseur, als iemand die onbevoegd de geneeskunde uitoefent, daardoor een soort professorale ruggesteun verkreeg. Gerard Croiset, die nog maar altijd „in het nieuws” weet te blijven, is nu bezig met zijn boek, een autobiografie. „Ik wil louter en alleen de reeds bestaande wetenschappelijke ideeën verder consolideren,” zei hij tegen Teun van den Berg van Het Vrije Volk. „Ik wil de parapsychologie uit de mystieke nevelen halen.”

Van de hand van prof. Tenhaeff is onlangs ook een boek van de pers gekomen, „Magnetiseurs, somnambules en gebedsgenezers”. Het is uitgegeven bij Leopold in Den Haag, telt ruim 300 pagina's en kost f 14,90.

„Het is vooral de pastorale benaderingswijze van de patiënt (van de „genezer”, red.) die de genezing gunstig kan beïnvloeden, meent prof. Tenhaeff, die opmerkt dat veel genezers terloops als zielszorgers optreden.

En daarnaast zijn er dan nog de „krachten”, waaraan prof. Tenhaeff nog altijd geloof blijkt te hechten, al waren ze tot dusverre niet aantoonbaar.

Gebedsgenezers

OVER GEBEDSGENEZERS blijkt Tenhaeff niet zo goed te spreken te zijn. De integriteit van de Amerikaanse gebedsgenezer T. L. Osborne betwijfelt hij ten eerste. Hij citeert daarbij uit het boek van de arts en predikant dr. F. A. Nolle, die wij in dit verband ook al eens in onze kolommen hebben geciteerd.

„Gij moet uit uw werken uw geloof tonen; in dit geval uw genezing,” zegt Osborne.

Waarop dr. Nolle zegt: Het is duidelijk, dat de keerzijde van deze rede-nering is, dat wie niet geneest, eigen-

KNOFLOOK-SPROOKJE

DOKTER H. L. HEIJERMANS in de medische vragenrubriek van Het Vrije Volk in antwoord op een vraag uit Friesland: „Over knoflook kunnen we kort zijn. Het is geen geneesmiddel, het voorkomt geen aderverkalking en heeft geen invloed op de kwaliteit van het bloed. Wat de fabrikant met jong houden van het bloed bedoelt is natuurlijk onzin en verlakkerij.”

„Spiritualist” in Goes geschorst

DE GOESE muzikleraar W. S. M. de Kort mag niet meer in de afdeling Goes van de Zeeuwse muziekschool komen, op last van de inspecteur voor de volksgezondheid in Zeeland, dr. S. Lelie, en het bestuur van de muziekschool. De heer De Kort die zich spiritualist noemt, wil zich op principiële en praktische gronden niet met een röntgenapparaat laten doorlichten op tbc. Het besluit hem de toegang te ontzeggen is daarom genomen op grond van de Wet bescherming leerlingen tegen besmettingsgevaar.

De heer De Kort acht een röntgenologisch onderzoek niet ongevaarlijk en wijst daarbij op hetgeen de Leidse professor Sobels en de Duitse hoogleraar Witte zouden hebben aange- toond. Hij acht de verplichting tot doorlichting een onderdrukking van de vrije wil. Hij wil zich wel onderwerpen aan een onderzoek via de Methode van Mantoux. Hij voert verder aan dat hij zich door de homoeopatische arts Kleinepiet in Goes heeft laten onderzoeken en dat deze verklaart dat hij géén tbc heeft.

lijkt niet lijdt aan zijn kwaal, maar aan zijn ongelof. De niet-genezene mag naar huis gaan met de wetenschap, dat, als hij maar een geloof had, hij gezond zou zijn geworden. Bitterder zielszorg is nauwelijks denkbaar, aldus dr. Nolle.

Prof. Tenhaeff antwoordt op de vraag of men genezers zelfstandig moet laten optreden ontkennend. Mensen, die met voorbijgaan van een arts zich tot een magnetiseur wenden lopen het gevaar het juiste tijdstip van medisch ingrijpen voorbij te laten gaan. Dit gevaar is vooral aanwezig, wanneer de magnetiseur een pijnstillende invloed uitoefent (). Daarom alleen al ben ik tegen een vrije uitoefening der geneeskunst.”

En Gerard Croiset dan, o hooggeleerde Tenhaeff?

Onderzoek naar roesverwekkende middelen

DE STAATSSECRETARIS van Sociale Zaken en Volksgezondheid, dr. R. J. Krusinga, heeft aan het Sociologisch Instituut van Groningen de opdracht verstrekt om het onderzoek naar het geneesmiddelengebruik uit te breiden.

De opdracht was in eerste aanleg gericht op het onderzoek naar het gebruik van geneesmiddelen, slaapmiddelen en kalmerende middelen. Men wil dit gebruik (of misbruik!) binnen de normale bevolking zo nauwkeurig mogelijk vaststellen.

Prof. Gadourek en dr. Jessen zijn op 1 mei begonnen met dit onderzoek in een aantal gemeenten.

Op verzoek van dr. Krusinga zal men nu ook vragen stellen over het gebruik van roesverwekkende en andere verdovende middelen.

Ook zal men proberen een inzicht te krijgen in de houding van de bevolking ten opzichte van het gebruik van drugs.

Middel voor Kiespijn

't Was marktdag in de stad.
Een zeker landman trad
Een apothekerswinkel binnen
En vroeg den knecht: Zeg, maat!
„Weet ge ook voor kiespijn raad?”
„O, jal dat leed is te overwinnen,
Is 't antwoord van den knecht;
„Een middel, vriend! voor echt,
„Probatum, wordt het uitgekreten.
„'t Wordt vaak er voor verkocht;
„Deez' flesch bevat het vocht.” —
(Salmoniac was 't moet gij weten;
Gij kent dit goed toch wel?
O, 't vliegt geweldig snel
In 't hoofd, als ge aan de flesch
durft ruiken:
't Is of gij stikken moet;
O, 't is zoo'n leelijk goed!)
„Hier is het, wat we er voor
gebruiken,”
Vervolgt de knecht en stak
Een flesch salmoniac
Hem onder 't neusgat: ruik maar
even!
„Maar, haal goed op, toe . . . zoo . . .”
Dat deed de man: „ol . . . ol . . .”

Dus schreeuwt hij, „'k sterf, ik ben vergeven!”
En valt onmiddellijk neêr;
Doch dra herrijst hij weêr
En zegt: „'k Wou u den hals wel breken”.
„Maar,” antwoordt hem de knecht,
„Het middel was toch echt,
„De pijn is zeker ook geweken?
„Het helpt toch elk, dat 's buiten kijf.” —
„Vent!” sprak de boer, „'t was voor mijn wijf.”

★

DIT RIJM, bestemd voor voordrachten in een tijd, dat de televisie nog niet zorgde voor passieve ontspanning en men zich vooral ten plattelande met nutsavonden, bijeenkomsten van reciteerverenigingen, rederijken etc. moest zien te vermaken, werd op 21 februari 1906 opgeschreven door D. W. Posthumus. Hij zette er zijn plaats van inwoning bij, Hem, N.H.

In Bondsrepubliek

CHIROPRAxie Blijkt een zeer WINSTGEVENDE LIEFHEBBERIJ

„WINSTGEVENDE LIEFHEBBERIJ in West-Duitsland”, zette de redactie van het Algemeen Dagblad boven een artikel over de „chiropraxie”, het verhelpen van pijnlijke rugklachten door middel van handgrepen. „Een chiropraktische behandeling mag alleen worden uitgevoerd door speciaal opgeleide artsen. Als kwakzalvers het gaan doen kan het levensgevaarlijk worden!” Deze uitlating tekende de Bonner correspondent van het bovengenoemd dagblad op uit de mond van een orthopedische specialist in Bonn, dr. Guido Sell. Dokter Sell past zelf chiropraxie toe.

Chiropraxie heeft na de oorlog veel opgang in Duitsland gemaakt. Er bestaat in de Bondsrepubliek een organisatie van artsen-chiropraktici met een eigen kliniek in Hamm, Westfalen en eigen opleidingscursussen. Naar schatting heeft een op de vijf Westduitse medische wereld nog niet eensgezind over het nut van deze methode.

Handvaardige amateurs

De chiropraxie wordt in de Bondsrepubliek niet door de wet beschermd of geregeld. Behalve heilgymnasten en masseurs passen ook volslagen leken de methode toe. Overal in het land zit dit soort wonderdoktoren. Sommigen houden spreekuur in een dorpscafé. De mensen stromen van heinde en verre toe en die kwakzalvers hebben een enorme reputatie. Dr. Sell wist zelfs van ministers die ernaar toe liepen. Deze amateurs zijn vaak buitengewoon handvaardig maar ze missen elke medische kennis.

Zo kon het voorkomen dat een man naar zo'n kwakzalver liep om een wervel recht te laten zetten. Ondertussen zaaide de kanker zich in zijn lichaam uit, want de oorzaak van zijn rugpijn was een kankergezwel.

Een vrouw met spit in de rug ging, omdat de dokter haar niet vlug genoeg naar haar zin kon helpen, naar een wonderdokter, ergens in het Westwoud. Toen de pijn niet wegging keerde ze terug naar haar arts. Het was op het nippertje, want ze had een

acute blindedarmontsteking. . . En daar helpt geen chiropraxie tegen.

Dr. Sell verzekerde aan de journalist dat men chiropraxie nooit zonder meer mag toepassen. Vooraf is altijd röntgenonderzoek nodig. Daarna moet van geval tot geval de keus worden gedaan uit het medische arsenaal: massage, handmethode, bestraling, injecties, speciale gymnastiek — en vaak een combinatie van ettelijke methoden.

Een chiropraxist die zonder over medische bevoegdheid te beschikken een praktijk van beroemdheden had was „dr.” Stephen Ward. Tal van leden van de Engelse society telde hij onder zijn patiënten en tijdens het schandaal rondom Christine Keeler kwam zijn naam in de wereldpers. Men zal zich herinneren, dat in de loop van die geruchtmakende zaak Stephen Ward zelfmoord heeft gepleegd. Dezelfde societykringen, die hem tevoren zo vereerden, hadden hem als een baksteen laten vallen.

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres **Oranjelaan 6 te Hilversum!** Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

VENRAY HAD VEELZIJDIGE GEBEDSGENEZER

EEN KLEURRIJK VERHAAL uit een kleurrijke streek doet Jan van Lieshout in het Limburgs Dagblad. Het gaat over de gebedsgenezer Sjefke van de Kuluutweg te Venray geitenfokker, straatveger, directeur van een eigen museum, vol rariteiten en antiquiteiten. Jan van Lieshout heeft in zijn rubriek „De mannetjes van Jan” de Venrayse gebedsgenezer beschreven. En daaruit dan hebben wij voor onze lezers de passages van de gebedjes van „ons Sjefke” geknipt.

Strompelen naar Sjefke

WIE IN VENRAY zijn ledematen had verstuikt, strompelde naar Sjefke. Kuluutweg nummer 14 was het adres, waar de schrijnende pijn van brandwonden een halt werd toegeroepen. Met zijn gebedjes in de tale Kanaans stilde Sjefke tand- en oorpijnen, stelp- te hij bloed en bad hij zenuwen naar de Mookerhei. „Vandaag heb ik nog een vrouw op bezoek gehad, die morgen op rijexamen moet. Het menske stikte van de zenuwen”, stalt de geneesheer van de Kuluutweg wat vers leed uit.

SJEFKE JACOBS, 67 jaar oud, 1 meter 72 hoog, 97 kilo zwaar, met een buik in Romaanse stijl, een stekelige snor, waarvan het donkerbruin geen gelijke tred heeft gehouden met het grijs van de lok, die over zijn schedel ligt geëtaled en met een schelmse, jongenachtig ondeugende blik, werd vooral in crisis- en oorlogsjaren veelvuldig geconsulteerd.

Zigeunerkoning

DE MAN, die in zijn zondagse pak doet denken aan een Mexicaanse dorpsburgemeester, maar in verformfraaier kunstnijverheidsprodukt meer weg heeft van een zigeunerkoning prevelt enkele niet te doceren tekstjes noteert heiligen- en familienamen in een zakagendaatje, waarmee hij zich enkele keren per dag in gebed afzonderd, waarna de patiënt spoedig van pijn of zenuwen moet zijn verlost.

„De gebedjes heb ik geleerd van mijn schoonvader. Honderden hebben er mij om gevraagd. Tot nu toe heb ik ze alleen verder geleerd aan Sjef Creemers, een invalide man, die kan verdragen en vergeven en niet haatdragend is. Want dat mag niet. Als wij smoelerij krijgen — zal ik maar zeggen — en u timmert me op mijn kop, dan moet ik toch helpen, als u enkele dagen later met tand- of oorpijn bij mij komt. Dat kan niet iedereen. Mijn zonen zouden er niks voor waard zijn. Hun heb ik de gebedjes daarom niet geleerd. Ik vond het echter jammer om ze het graf in te nemen. Daarom

heb ik ze Sjef Creemers geleerd, die het al tamelijk goed kan. Naar hem

Opvolger kan het al tamelijk goed!

zal ik mijn klanten doorsturen, als ik met ons Drika in het bejaardenhuis zit.”

Die Drika!

DIE DRIKA! Op haar is de geneesheer van de Kuluutweg nog even stapel als in de verkeringstijd, die volgens zijn stipte boekhouding precies 1 jaar en 21 dagen heeft geduurd. „Op 8 september 1924 zei ze „ja” in een aardappelveld en op 29 september 1925 „ja” in de kathedraal van Venray”, tekent hij daarbij aan.

TIJGERBALSEM

ingezonden

Betreft het op pag. 4 van uw maandblad 85e jaargang nr. 1, januari 1970 verschenen artikel „Tijgerbalsem-tuinen”.

- 1e. Van de daaringenoemde Tijgerbalsem distancieren wij ons volkomen.
- 2e. Het door ons uitsluitend in de Pharmaceutische handel gebrachte artikel vertoont alleen in naam overeenkomst.
- 3e. Onze Tijgerbalsem, Obat Matjan Polycorn, wordt door ons volgens de stringente regels der voorschriften van het College ter beoordeling van verpakte geneesmiddelen te Leidschendam en de Inspectie der Volksgezondheid, eveneens te Leidschendam, gefabriceerd.
- 4e. Voor de „Oosterse” Tijgerbalsem is erkenning aangevraagd, maar aangezien men niet aan de eisen van bovengenoemd college en bovengenoemde instantie kan voldoen, is de registratie geweigerd.

Wij vinden het daarom jammer dat wij niet eerst op de hoogte zijn gebracht van het artikel over Tijgerbalsemtuinen, doch wij vertrouwen, dat het misverstand ten aanzien van onze Tijgerbalsem-Polycorn, althans gedeeltelijk — voorzover dit ingezonden artikel mogelijk maakt — wordt weggenomen.

Amsterdam

Dr. G. DE HAAS

WEKAMINEN

Bij de Tweede Kamer is een ontwerp van wet ingediend voor een regeling om aan het ongecontroleerd gebruik van wekaminen zoveel mogelijk paal en perk te stellen.

De staatssecretaris, dr. R. J. H. Kruijsinga, acht een dergelijke regeling noodzakelijk. In de praktijk is naar zijn oordeel gebleken dat het medisch ongecontroleerd gebruik aanleiding geeft tot een toenemend misbruik ten nadele van zowel de lichamelijke als geestelijke gezondheid van de gebruiker en de menselijke samenleving.

De gevaren welke voortvloeien uit het misbruik van deze middelen, in het bijzonder wanneer het gebruik gepaard gaat aan het gebruik van andere middelen, hebben in Zweden zelf geleid tot een algemeen verbod van aflevering en gebruik van wekaminen.

Computer - concurrentie

EEN INWONER van de Zuid Spaanse stad Malaga heeft, waarschijnlijk voor het eerst in de geschiedenis, een kort geding aangespannen tegen een machine. De aanklager is Rafael Lafuente, astroloog van beroep, en het apparaat dat hij voor de rechter wil brengen is een elektronisch brein dat hem een geduchte concurrentie aandoeft bij het ontraadselen van de toekomst uit de sterren.

De computer heeft maar een halve minuut nodig voor het vinden van een antwoord op de meest benauwende levensraadsels van zijn klanten. „Een astroloog van vlees en bloed heeft zestig uur nodig voor het samenstellen van een horoscoop van het soort dat wij kunnen leveren”, zei de heer Lorenzo Herrero, die het brein in dienst heeft. „Het programma waarmee de machine gevoed is, heeft dan ook vijf maanden studie en voorbereiding plus enkele tonnen aan geld gekost,” voegt hij er aan toe.

Maar volgens astroloog Lafuente, aldus de Madrileense correspondent van De Telegraaf, de uitvoerige horoscopen die de machine in een tempo van ongeveer tweehonderd per dag uitstoot, „zonder meer fraude”.

Wim Rutten had al tien keer miljonair kunnen zijn

DE 55-JARIGE Wim Rutten in Geleen is directeur van een Lavo-school. Hij heeft in zijn leven geëxperimenteerd met hypnose en magnetiseren. Hij blijkt magnetiseur te zijn. Maar: „ik zie niet in dat magnetiseurs patiënten met de handen moeten bestrijken, ik magnetiseer per telefoon. Er zijn magnetiseurs die vrouwen op het spreekuur krijgen die iets aan de baarmoeder hebben. Waar blijf je dan met strijken? Hoewel ik magnetiseurs ken die daaraan ook beginnen.”

Rutten verklaart dat hij zich niet opwerpt als wonderdokter, anders had hij „al tien keer miljonair kunnen zijn”. Hij wil niet behoren tot het gilde der magnetiseurs en noemt tachtig procent van de „paranormale genezers” uitbuiters, „linke jongens, die er alleen maar op uit zijn om veel geld te verdienen.”

„Serieus genezer”

RUTTEN VINDT dat een genezer geen diagnose hoeft te stellen, daartoe is alleen de arts in staat. „Hij moet alleen kennis nemen van de totale persoon. Hoe vaak worden geen verkeerde diagnoses gesteld, die in feite onbetrouwbaar zijn en die verraden dat die diagnosesteller nog niet de elementaire kennis van het menselijk lichaam heeft. Bij een genezer moet gezien worden waarom hij wil genezen: uit winstbejag of uit idealisme.” Rutten acht zichzelf een serieus genezer, zonder winstbejag.

Hij ziet niets in gebedsgenezers: „De gebeden hebben niets te betekenen. Ik heb wel eens zo'n gebed gehoord. Ik kan mij niet voorstellen dat eventuele heiligen in de hemel naar die gebeden luisteren. Dat gaat dan zo: Heilige Donatus, ik gooi die of die ziekte over de heg, die of die ziekte is nu weg, help deze man of vrouw dat het weg blijft.”

Geen gebedsgenezing, wél magnetisme. Magnetiseurs kunnen volgens deze schooldirecteur een goede uitwerking hebben op bepaalde ziekten of personen. Hij vindt dat magnetiseren moet worden gezien als het verrichten van een magnetische handeling, althans dat „magnetische” wordt zo door de patiënt ervaren.

Kruiden? Neen ...

EN DAN zijn er de kruidendokters. Daarvan moet Rutten ook niet veel hebben. Hij gelooft niet in de schadelijkheid van de kruiden, maar er kan iets verkeerd tussen zitten. Waar komen ze vandaan, wie controleert ze? „Zelfs in melk vindt men wel eens muizenrestanten en sigarettenpeukjes. Hoe kom je aan de kennis over gevaarlijke en ongevaarlijke kruiden, wat is goed voor een bepaalde ziekte? Waarom moeten kruiden van

hooguit twee of drie gulden dértig kosten? Er zijn ook wel gebedsgenezers die af en toe poeders verstrekken. Op het laboratorium van de Staatsmijnen heeft men het onderzocht. Het was zuiveringszout.”

Maar, zo vindt Rutten, magnetiseurs, kruidendokters en gebedsgenezers hebben niets met paranormaliteit te maken. Het gaat maar „om het op de juiste manier aanbrengen van een suggestie.” Want zo zegt hij: „valt het contact met een genezer mee, dan is de kans groot, dat de patiënt genezen kan worden, zelfs van iets, dat als ongeneeslijk doorging. In een lichaam kunnen krachten gemobiliseerd worden, die zelfs organische ziekten kunnen genezen, mits er in dat lichaam genoeg fut aanwezig is.

Een zieke hond gaat in een hoek liggen. Hij geeft zijn lichaam de kans om gebruik te maken van tegenkrachten. De denkende mens kan dat maar moeilijk. Hij moet over het dode punt heen worden geholpen, door iemand, die suggestie kan overbrengen.”

Een Staatsexamen

Rutten pleit voor een soort staatsexamen ten behoeve van de „echte genezers”: „zo'n examen zou best op een aantal punten gelijk mogen zijn aan het examen van doktersassistenten of verpleegsters. Hoeveel artsen laten hun assistenten niet handelingen verrichten waartoe die niet bevoegd zijn? Apothekersassistenten moeten medicamenten samenstellen aan de hand van vaak onleesbare recepten. Zijn dat geen geneeskundige handelingen?” Tot slot: „Er moet samenwerking komen tussen erkende genezers en erkende geneesheren.”

Men leze in dit nummer ook eens de woorden van dr. Van der Drift in een vraaggesprek met de hoofdredacteur van Het Vaderland! We behoeven er slechts een zin uit aan te halen: „Men is er nog nooit in geslaagd voor deze mensen objectieve normen vast te stellen” ... Hoe moet men ze dan examineren?

Architect Rose, een spiritisch medium

DR. G. ZORÁB heeft onlangs in Het Vaderland het een en ander verteld over de architect W. R. Rose, die opgetreden is als restaurateur van enkele belangrijke Haagse gebouwen zoals de Ridderzaal en het Ministerie van Koloniën. Naast zijn bouwkundige werkzaamheden was de heer Rose in de jaren zeventig van de vorige eeuw het meest vooraanstaande „spiritische medium” in Nederland.

Zijn in trance geschreven of gesproken mededelingen, die rechtstreeks uit de geestenwereld heetten te komen, hebben verscheidene vooraanstaande Nederlanders, waaronder menige theoloog, tot

de overtuiging gebracht dat de overledenen voortleefden en met de levenden in communicatie konden treden.

In tientallen geschriften zijn deze trance-mededelingen verzameld en alle getuigen van een hoge gedachtengang in een prachtige stijl gesteld. Door Rose gaven de „geesten” te kennen dat het hiernamaals bestond uit een reeks opeenvolgende reïncarnaties van de menselijke ziel op aarde. Tot grote verontwaardiging van mevr. Elise van Calkar, wier Christelijk Spiritualisme de reïncarnatie-theorie met klem verwierp.

Roses geesten deden ook allerlei uitspraken

betreffende Bijbelse gebeurtenissen, bijv. wat Pilatus precies had gezegd en gedaan, hoe het op Golgotha was toegegaan, bijzonderheden uit Jezus' leven en zo meer. In de spiritische kringen uit die tijd werd Rose als de grote profeet en bemiddelaar beschouwd tussen deze en gene wereld. En praktisch alles wat hij, of liever de door hem sprekende „geesten”, verkondigde werd als zuivere waarheid aanvaard.

Maar alles wat hij honderd jaar geleden in vloeiende volzinnen te berde bracht is nu geheel vergeten en onder een dikke laag bibliotheekstof begraven, aldus dr. Zoráb.

BRABANTSE RASPOETIN IN DE TOUWEN GESLAGEN

Voor vijftienduizend gulden is conservatoir beslag gelegd op de villa van de Casterense kruidendokter Willem van de Moosdijk. Advocaat mr. A. Athmer uit Eindhoven heeft dit beslag namens vier Belgische slachtoffers van Van de Moosdijk laten leggen. Het ziet er naar uit alsof Van de Moosdijk, om in bokstermen te spreken in de touwen is geslagen.

Op deze pagina nog enige bijzonderheden over de acties in België.

IN ANTWERPEN werden onlangs op een vergadering van gedupeerden van Willem van de Moosdijk opmerkingen gemaakt als „hij moet hangen”, sommigen noemde Van de Moosdijk een „gemene boef”. Een Westviaming wilde zelfs de met een hypotheek van f285.000 belaste fraaie woning van Van de Moosdijk in Casteren in brand steken.

Van de Moosdijk heeft zoals onze lezers weten honderden Belgen tegen betaling van gemiddeld 30.000 francs kruidenthee verkocht en hij beloofde dat als de thee niet hielp hij dan het geld terug zou geven. Maar van dat teruggeven komt niet veel. Een jongeman, wiens moeder voor zeker 74.000 Belgische francs — ruim vijfduizend gulden — aan kruiden — „gedroogd mos” — had gekocht vroeg de vergadering: „wat willen we: geld of wraak?” Er werd meer om wraak dan om geld gevraagd.

Mr. Athmer uit Eindhoven sprak op deze bijeenkomst te Antwerpen over bundeling van alle benadeelden om op die manier te bereiken dat Van de Moosdijk in ieder geval in België geen kans meer krijgt. De Belgen waren volgens hem lichtgeloviger geweest dan de Nederlanders en hij vond dat de benadeelden zeker geen blijk van gezond verstand hadden gegeven. Op deze bijeenkomst werd het voorstel gedaan om mr. Athmer aan de Nederlandse justitie een vervolging van Van de Moosdijk te laten aanvragen op grond van oplichting. Tevens zouden dan in België hearings moeten worden georganiseerd waarop de Belgische benadeelden kunnen getuigen.

Op de achterkant

IN HET gerechtsgebouw te Den Bosch demonstreerden ook een dertiental Belgische gedupeerden, die daar, ondanks het intrekken van het

hoger beroep, hun klachten kwijt wilden. Uit die klachten blijkt dat Van de Moosdijk onder andere kapitalen heeft verdiend in Antwerpen, St. Nikolaas, Deurne en Leuven. Mevrouw Maria Maas van de Rijnkaay in Antwerpen liet een kwitantie zien ad 74.000 francs.

Op de achterkant had Van de Moosdijk geschreven: „Bovengenoemde heeft drie jaar recht op gratis vervoer naar Casteren, om de maand. Bij geen volledige voldoening ontvangt zij het hele bedrag terug, op de kosten na. En mevrouw Maria Maas daarover: „Ik had aan allerlei kwalen geleden en ik had gehoopt er door de kruiden vanaf te geraken. Maar het heeft allemaal niks-nie geholpen. Het was mijn laatste geld.”

Van de Moosdijk slaagde erin diverse weduwen bedragen van 32.000 of 34.000 francs afhandig te maken, een oudere heer betaalde om van zijn jicht af te komen 53.000 francs. „Ik heb mij nadien zo kwaad gemaakt dat ik nu van mijn jicht algeheel verlost ben, en nog wel kosteloos”, zei hij in Den Bosch.

Raadsman mr. N. van Bakel van kruidendokter Van de Moosdijk heeft vele Belgen aangeraden afschriften van dergelijke kwitanties met een attest van hun echte arts op te sturen, maar hij gaf ze niet veel kans: „om recht van spreken te hebben zouden ze de hele kuur met kruiden moeten hebben beëindigd”, zo meende de advocaat van Van de Moosdijk.

Scheldwoorden knetteren

Scheldwoorden knetterden aan het adres van de heer Van de Moosdijk en zijn gezin: lafaard, schoft, bedrieger, vertelt het Eindhovens Dagblad over het bezoek van negen dames en vier heren uit Antwerpen, die van de kwakzalver poogden geld terug te

krijgen. De mannen probeerden Van de Moosdijk te spreken te krijgen in zijn bungalow De Zandhoeve te Casteren. Maar ze werden niet ontvangen: U hebt geen afspraak gemaakt. Er werden voor De Zandhoeve spandoeken door de Belgen ontrolt met opschriften als: „Grootste oplichter aller tijden” en „Van de Moosdijk Hollands Kruidenschandaal”.

Henk de Mari van De Telegraaf tekende uit de mond van Van de Moosdijk op: „Ik ben als arme jongen begonnen en ik zie het er nog van komen dat ik weer als arme jongen eindig.” Toch zag de verslaggever behalve de drie bouviërs, die het gezin Van de Moosdijk moeten beschermen nog drie snelle sportwagens, vier Harley Davidsons, renpaarden en een voliëre met kunstgroen.

Over zijn tegenstander de heer Eerenberg zei de Brabantse „Raspoeitin” „Eerenberg is een geluksvergalter” ...

„Zijn haring braadt”

ONS ZONDAGSBLAD uit Gent wijdde liefst drie bladzijden aan een interview met M. Eerenberg uit Hilversum over het geval Van de Moosdijk. Op de voorpagina prijken ook beelden van de vergadering te Antwerpen van de woedende, bedrogen slachtoffers en de kop: Tienduizenden fr. voor volkomen waardeloze „Diamanten” kruidenkuur...! En verder: Bedrogen Belgen willen geld terug van Nederlandse Raspoetin — Interview met zijn aartsvijand, de H. Eerenberg.

„Nu braadt zijn haring in de Belgische pannetjes”, aldus de heer Eerenberg in het gesprek met journalist J. Nijs.

Van de Moosdijk taxeerde de Belgen heel wat hoger dan de Nederlanders, want hij had de Belgen prijzen berekend, die er, zoals bekend, niet om logen. Soms zei Van de Moosdijk tegen een patiënt: Ja, uw geval is me te zwaar, ik zal even mijn professor raadplegen. Hij verdween dan een paar minuten in een kamer ernaast en kwam dan terug met een bedrukt gezicht: Ja, u heeft dringend een diamantkuur nodig. Die kostte dan 64.000 franc — bijna 5000 gulden.

Geen wonder, dat hij zijn zoons in dure sportwagens kan laten rijden!

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerds, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonnier te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; J. E. Buitter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, Apotheker te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, Inspecteur van Politie te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonne's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

BLZ. 28

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerenden f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.